

Spreeknotitie Commissievergadering Samenleving en Bestuur

Onderwerp: Eenmalige Energietoeslag Gemeente Maashorst en de positie van jongeren, studenten en de pechgeneratie.
Datum: Uden, 26 januari 2023

Geachte Commissie, geachte Raad van de Gemeente Maashorst,

Het is u niet ontgaan. De (energiekosten) zijn sterk gestegen en ter compensatie heeft uw raad in 2022 hiervoor beleid vastgesteld, zijnde de eenmalige energietoeslag. Hiervan zijn studenten tot 27 jaar onrechtmatig uitgezonderd¹. Ondanks herhaaldelijk verzoek, rechtszaken², wijzigingen in het beleid door buurgemeenten en bezwaren ziet dit College niet af van haar ongelijke beleid jegens studenten. Ik wil uw Raad vragen om, in navolging van andere gemeenten en de gerechtelijke uitspraak, het beleid op gerechtvaardigde wijze aan te passen met als bijvraag: gaat u jongeren over 2022 (met terugwerkende kracht) compenseren?

Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022

In 2022 heeft het College de Beleidsregels Eenmalige energietoeslag 2022 vastgesteld. Hierin heeft het College aangegeven dat het College het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties huishoudens in aanmerking komen voor de toeslag. In artikel 2 lid 4 is hierin een leeftijdsuitzondering gemaakt. Iedereen jonger dan 27 met studiefinanciering mag géén aanspraak maken op de energietoeslag. Iedereen jonger dan 27 met studiefinanciering. Dit is niet gebaseerd op studentenkorting bij energieleveranciers, of iets dergelijks. Maar de reden dat de VNG adviseert studenten uit te sluiten is dat hun woonsituatie "zeer divers is, ook voor wat betreft de energiekosten en -rekening". Dat is geen goede gerechtvaardigde grond. Studenten wonen niet per definitie anders dan niet-studenten. Sterker nog: studenten zitten vaak in de situatie dat ze vrijwel meteen gevolgen voelen van de verhoogde energieprijzen en weinig te besteden hebben. Dit maakt dat je als student juist niet uitgesloten moet worden.

Al kent de leeftijdsgrens tot 21 jaar een wettelijke basis – de onderhoudsplicht – is het discutabel om in dit geval onderscheid te maken tussen jongeren en ouderen. Dit leidt tot de situatie dat ouders tweemaal mogen opdraven voor een energierekening: die van hunzelf en die van hun uitwonende kinderen. Er wordt vervolgens geen differentiatie gemaakt op draagkracht van deze ouders: ook van ouders met een lager inkomen wordt verwacht de energierekening van hun kinderen te betalen. Ze ontvangen slechts éénmaal toeslag, tenzij ze volgens de regels van de bijzondere bijstand een uitgebreide uitzonderingsprocedure pogen te ondergaan. Tegelijkertijd ontvangt een ander boven de 21 wel 'gewoon' deze toeslag.

Bijzondere bijstand

Tegen de jongeren tot 27 jaar met studiefinanciering (studenten) wordt gezegd: vraag maar een studiefinanciering aan, of anders individuele bijzondere bijstand. Maar de studiefinanciering is

¹ Het gemeentelijk beleid is vastgesteld op basis van een richtlijn welke voortloopt op een wetsvoorstel. In de toelichting op dat wetsvoorstel adviseert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om vier groepen uit te sluiten van de toeslag: jongeren tot 21 jaar, mensen die dak- of thuisloos zijn, mensen die in een inrichting wonen en studenten. In de richtlijn bij het wetsvoorstel is dat advies door de gemeente Maashorst overgenomen.

² Zie: [ECLI:NL:RBGEL:2022:4263](https://ecli.nl/RBGEL:2022:4263), [Rechtbank Gelderland, 22_2682 \(rechtspraak.nl\)](https://rechtbank.gelderland.nl/2022/02/26/2022-2682), waar werd geoordeeld dat er sprake is van een ongerechtvaardigd onderscheid tussen jongeren en ouderen.

een lening, een lening die dient te worden aangewend primair voor de studie. Niet voor energiekosten, die wel voor ieder ander wordt gesubsidieerd. Bovendien telt deze lening mee bij het verkrijgen van een lening voor bijvoorbeeld een huis, waardoor de studielening grote gevolgen kan hebben voor de toekomst van deze studenten. Daarnaast wordt door een significant percentage jongeren het maximale leenbedrag al aangewend, omdat ze anders niet rond kunnen komen. Voor de pechgeneratie – de generatie die overgeleverd is aan de studielening zonder (in beginsel) enige bijdrage – is dit een extra klap ze moeten verduren.

Het antwoord van de gemeente Maashorst dat jongeren dan maar bijzondere bijstand moeten aanvragen bevestigt nog eens de ongelijkwaardige verhouding tussen jongeren en volwassenen. Jongeren (tot 27 jaar) dienen voor bijzondere bijstand aan te tonen dat zij in betalingsmoeilijkheden komen en hun volledige vermogen wordt getoetst, terwijl bij volwassenen simpelweg wordt gekeken naar inkomen. Jongeren moeten bewijzen dat het gaat om een bijzondere en dringende situatie. Het vermogen wordt getoetst en er wordt bijvoorbeeld gekeken of je wel of niet een auto bezit. Als je meer dan € 6505,- hebt, of spullen (waaronder een auto) ter waarde van dit bedrag, krijg je al geen bijzondere bijstand³. Bovendien krijg je geen bijstand als de jongere op ingangsdatum minder dan 12 maanden zelfstandig woont.⁴ En: je mag het maar aanvragen tot maximaal 3 maanden nadat kosten zijn opgekomen. Daardoor kan dit niet met terugwerkende kracht worden verleend. Ook geldt een wachtperiode van 4 weken voordat de bijstand kan worden aangevraagd voor jongvolwassenen tot 27 jaar.⁵ Dit maakt dat jongeren nog langer in een kwetsbare positie zitten.

Dit alles terwijl 'ouderen' simpelweg een bedrag op hun rekening gestort krijgen, zonder hun hele hebben en houden te hoeven tonen, zonder uitgebreide formulieren moeten invullen en zonder weken te moeten wachten.

Conclusie

Het uitsluiten van personen die aanspraak kunnen maken op de energietoeslag op grond van leeftijd, in plaats van hun feitelijke woonsituatie, zorgt voor grote onrechtvaardig- en ongelijkheid. Het aanvragen van bijzondere bijstand is een onredelijk, oneerlijk en in sommige gevallen onhaalbaar alternatief; het gaat hier om voorwaarden die fundamenteel strenger zijn voor jongeren dan die voor ieder ander.

Ik wil u vragen dit, met terugwerkende kracht, recht te zetten, zodat ook over 2022 jongeren aanspraak kunnen maken op eenmalige energietoeslag. Vervolgens wil ik vragen hoe u dit in 2023 voorziet op te lossen, op een wijze recht doet aan de positie van alle inwoners van Maashorst.

Met hartelijke groet,

Christa van de Langenberg MSc (24).

³ Zie hiervoor bijvoorbeeld [Bijzondere bijstand | Gemeente Maashorst](#)

⁴ Zie artikel 13 lid 2 sub c Beleidsregels Bijzondere Bijstand Gemeente Maashorst.

⁵ Zie artikel 9 Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2022 Gemeente Maashorst.